

Nr 164.

Av herr **Lovén m. fl.**, om ökning, utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit, av antalet tullkontoristtjänster med flera befattningar vid tullverket.

I anledning av Kungl. Maj:ts under sjunde huvudtiteln i årets statsverksproposition framlagda förslag rörande reglering av tullverkets utgiftsstaten för budgetåret 1928—1929 tillåta vi oss härmed framföra följande förslag till vissa ändringar rörande antalet ordinarie befattningshavare.

Antalet tullkontoristtjänster, som för närvarande utgör 87, skulle enligt Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag ökas med 5 till 92. Generaltullstyrelsen har dock, enligt vad som framgår av propositionen (sid. 86), ifrågasatt, huruvida icke antalet sådana tjänster nu borde uppbringas till det i tullverkets tjänstgöringskommissionens förslag till normalstat upptagna eller 103, men, på grund av angivna skäl, stannat vid att föreslå en ökning med 10 nya sådana tjänster.

I betraktande av att, bland andra, tullkontoristtjänsterna tillkommit för att motverka den betydande användning av överkvalificerad arbetskraft, som man endast för några år sedan konstaterade förekomma i tullverket, förefaller det ganska betänkligt, att man redan nu går fram för ett ökat antal kammarskriverartjänster under det man samtidigt tvekar att uppbringa tullkontoristtjänsternas antal till det av nämnda tjänstgöringskommission i dess förslag till normalstat upptagna. Det synes oss därför påkallat, att i första hand tullkontoristtjänsternas antal ökas till det av generaltullstyrelsen ifrågasatta, eller 103, och skola vi härnedan framlägga förslag därom. Ett ungefärligen motsvarande antal vid genomgången kurs godkända aspiranter å dylika tjänster stå enligt uppgift till förfogande.

Enligt generaltullstyrelsens i propositionen angivna beräkningsmetoder skulle anslaget till avlöningar åt ordinarie befattningshavare vid bifall härtill, utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit, behöva ökas med 43,560 kronor, varigenom dock dyrare arbetskraft kunde inbesparas.

Beträffande *tulluppsyningsmans- och tillsyningsmanstjänster* har generaltullstyrelsen föreslagit en ökning av de förra med 20 och av de senare med 40 nya tjänster, under det Kungl. Maj:ts förslag innebär ökning allenast med 15 av de förra och 30 av de senare.

I den i propositionen omnämnda skrivelsen från Svenska tullmannaförbundets styrelse, vilken skrivelse i vissa delar i en härmed följande bilaga återgives, har emellertid påvisats, att en långt mera betydande ökning av dessa slags tjänster måste komma till stånd, om rimliga avlönings- och befordringsförhållanden skola bli rådande för bevakningspersonalen vid tullverkets lokal-förvaltning. Det påvisas sålunda i nämnda skrivelse hurusom, även med den av generaltullstyrelsen föreslagna ökningen i antal av förevarande slags tjänster, de senast antagna extra tullvakterna måste räkna med en anställningstid i tullverket av minst 13 år, innan de kunna erhålla ordinarie anställning, samt med en tid av inemot 7 år, innan de ens kunna vinna extra ordinarie anställning.

Då en av förutsättningarna för tullagstiftningens upprätthållande torde vara, att bevakningsåtgärderna till förebyggande av överträdelser mot densamma bliva så effektiva som möjligt, kan det knappast vara välbetänkt, att låta den för bevakningstjänst använda personalen arbeta under så ogynnsamma avlönings- och befordringsförhållanden, som av nämnda skrivelse torde framgå att nu verkligen sker, utan synes i stället sådan förbättring böra komma till stånd, att man till statsnyttans fromma kan påräkna mera tillfredsställelse och ökat intresse för tjänsten hos bevakningspersonalen.

Det bör ej heller förbises, att, vid ett sådant statens verk som tullverket, där särskilda krav måste ställas på personalens samvetsgrannhet och pliktuppfyllelse, det bör vara av vikt, att snarast möjligt fast anställa de befattningshavare, vilka hunnit bliva till fullo prövade och utbildade i tjänsten, emedan — även om något dylikt ej under för närvarande rådande arbetslöshet behöver befaras — man eljest riskerar, att dessa befattningshavare vid inträdande bättre konjunkturen på arbetsmarknaden lämna verket, som då i deras ställe måste åtnöjas med outbildad och oprövad personal.

Vi finna oss på den grund böra påyrka, att antalet nya tulluppsyningsmans- och tillsyningsmanstjänster ökas med — mot av Kungl. Maj:t föreslagna respektive femton och trettio — 30 av de förra och 50 av de senare.

Utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit skulle detta innebära en ökning av anslaget till avlöningar åt ordinarie befattningshavare med, beträffande tulluppsyningsmanstjänsterna 47,700 kronor, och beträffande tillsyningsmanstjänsterna 57,600 kronor. Den verkliga kostnadsökningen skulle emellertid för både tulluppsyningsmans- och tillsyningsmanstjänsterna icke belöpa sig till mer än mellan tjugu- och tjugufem tusen kronor, emedan givetvis avlöningen till ett motsvarande antal extra tullvakter vid bifall till förslaget kunde inbesparas.

De för *kustbevakningen* avsedda ordinarie tjänsterna äro, vilket torde framgå av åtföljande bilaga, i ännu högre grad otillräckliga än bevakningstjänsterna vid lokaltullförvaltningen. I avvaktan på minskning i spritsmugglingen har nämligen under senare år alls intet åtgjorts för uppbringande i antal av de för helt andra förhållanden än de nuvarande tillmätta ordinarie kustbevakningstjänsterna. Av Svenska tullmannaförbundets styrelse har ifrågasatts, huruvida icke redan vid innevarande års riksdag kunde uppföras ett hundratal kustbevakningsbiträdes- och kustvaktstjänster å extra stat. Då väl emellertid den för sådant ändamål erforderliga utredningen knappast nu torde kunna med-

hinnas, anse vi oss ej kunna föreslå inrättandet av nya tjänster för kustbevakningen vid innevarande års riksdag, men påyrka i stället, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att en utredning rörande nuvarande behovet av ordinarie tjänster vid kustbevakningen, liknande den utredning, som av tullverkets tjänstgöringskommission för några år sedan vidtogs beträffande lokaltullförvaltningen, under innevarande år företages, så att förslag i anledning av utredningens resultat kan föreligga vid nästkommande års riksdag.

Sammanfattande här ovan framförda förslag få vi alltså hemställa,

att i förteckningen över antalet ordinarie befattningshavare i tullverket under budgetåret 1928—1929 måtte, med ändring av Kungl. Maj:ts förslag, upptagas bland andra:

103 tullkontorister,
461 tulluppsyningsmän,
793 tillsyningsmän, samt

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om föranstaltande under innevarande år av en utredning om behovet av ordinarie tjänster vid tullverkets kustbevakning.

Stockholm den 20 januari 1928.

Carl Lovén.

C. W. O. Höglund.

J. V. Mårtenson.

C. Brännberg.

Ernst Hage.

Anders Paulsen.

Olivia Nordgren.

*Anders Andersson,
Falkenberg.*

**Utdrag ur Svenska tullmannaförbundets skrivelse till Chefen för
Kungl. Finansdepartementet den 12 december 1927.**

Beträffande *bevakningspersonalen vid lokalförvaltningen* har generaltullstyrelsen — fränsett förslag om indragning av vissa tullvakts- med flera befattningar, till vilka förslag vi skola återkomma här nedan — föreslagit ökning i antalet ordinarie befattningshavare med 20 tulluppsyningsmän och 40 tillsyningsmän, väl antagligen avsedda att motsvara den trafikökning, som inträtt efter det tjänstgöringskommissionen avgav sitt förslag till normalplan.

Med erinran av den princip, som vid genomförandet av tullverkets omorganisation vid 1922 års riksdag torde kunna sägas ha vunnit statsmakternas godkännande, nämligen att det inbördes förhållandet mellan ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare bör vara så avvägt, att den för rekrytering av de ordinarie befattningarna anställda personalen kan vinna ordinarie anställning inom högst fem år efter anställningens början, torde det vara på sin plats, att här något belysa huru förhållandena i sådant avseende nu gestalta sig. Först vilja vi då framhålla att de extra befattningshavarna i tullverket ingalunda utgöras av tillfälligtvis anställda personer, som efter längre eller kortare tids anställning lämna verket för att övergå till annan framtida verksamhet, utan så gott som undantagslöst utgöras av personer, som för framtiden ägna sig åt tullverket och i sinom tid erhålla ordinarie befattning. Av en sådan ordning torde också statsverket vara bäst betjänat, emedan det med hänsyn till den praktiska utbildning och det ej ringa mått av författningkunskap samt den omutliga ansvars- och plikt känsla, som erfordras för ett nöjaktigt fullgörande av bevakningstjänst i tullverket, ej kan anses försvarligt att i större utsträckning än som är absolut nödvändigt till tjänstgöring använda i tjänsten okunnigt och oprövat folk. Man torde på den grund kunna utgå från att *all* icke-ordinarie bevakningspersonal i tullverket utgöras av rekryteringspersonal. Om man tager till beräkningsgrund det av generaltullstyrelsen å 1928—1929 års stat föreslagna antalet ordinarie befattningshavare, vilka vid avgång från tjänsten skola ersättas av den icke-ordinarie bevakningspersonalen, så finner man att dessa utgöras av 23 tullmästare, 97 tullkontorister, 119 tullöveruppsyningsmän, 451 tulluppsyningsmän, 783 tillsyningsmän och 102 tullvakter eller tillsammans 1,575 befattningshavare, varvid bör bemärkas att tullkontoristtjänsterna måhända icke helt borde medräknas, emedan de ju kunna besättas även med kvinnliga innehavare. Den årliga avgången från en grupp ordinarie befattningar har ansetts kunna beräknas till 2 procent — en siffra som vid jämförelse med den faktiska avgången under en följd av år visat sig komma mycket nära verkligheten. Räknar man med denna avgångsprocent samt med att den anställda icke-ordinarie bevakningspersonalen vid lokalförvaltningen under nyssnämnda budgetår sannolikt kommer att lågt räknat uppgå till minst 400 befattningshavare, kommer man till det resultat, att de senast antagna extra befattningshavarna måste räkna med en anställningstid av minst 13 år innan de kunna erhålla ordinarie anställning samt — då an-

talet extra ordinarie tullvakter för närvarande utgör blott högst 190 — med en tid av inemot 7 år innan de ens kunna vinna extra ordinarie anställning. Det återstår då blott att konstatera det man återigen är inne i det »extraclände», som före tullverkets omorganisation från alla håll så skarpt fördömdes. Någon utsikt till ändring genom minskning i bevakningspersonalens totala antal kan för närvarande ej skönjas. Trafiken är stadd i tillväxt och någon personalbesparing på grund av minskad olovlig varuinförsel kan knappast heller påräknas för lokalförvaltningens vidkommande under överskådlig tid. Dels hava de på grund av smugglingen skärpta bevakningsåtgärderna i och för sig ej krävt någon mera betydande personalökning vid lokalförvaltningen och dels torde det slags smuggling — av besättningsmän å fartyg medförda, förstuckna mindre partier av huvudsakligast sprit och tobak — som det i första rummet ligger denna bevakningspersonal att bekämpa, knappast upphöra i någon mera avsevärd grad sedan man numera måste räkna med tobaksmonopol och spritrestriktioner. Den ökning i bevakningspersonalens antal vid lokalförvaltningen, som skett under det senaste tiotalet år, beror ju till övervägande del på helt andra faktorer än den ökade smugglingen, såsom exempelvis på att det arbete, som tidigare utom den allmänna tjänstgöringstiden utfördes mot ersättning av trafikanter, numera inrangerats i den allmänna arbetstidsplanen för personalen, mot det att statsverket övertagit ersättningen från trafikanterna, på den införda arbetstidsregleringen, på semesterförmånernas ökning, på nytillkomna förvaltningar (frihamnarna) på importökning och nytillkomna arbetsuppgifter m. m. Om sålunda, såsom fallet är, kan påvisas, att bevakningspersonalen i tullverket under senare år i väsentlig mån ökats, lär det dock icke böra läggas den icke-ordinarie personalen i verket till last eller få inverka därhän, att sagda personal måste arbeta under ogynnsammare befordringsförhållanden än som är regel inom andra statens verk. Att efter fyra å fem års anställning i ett statens verk med så krävande och ansvarsfulla göromål som den extra tullvaktens nödgas gå med en avlöning som för befattningshavare över 25 år å dyraste ort ej uppgår till mer än högst 217 kronor per månad, inklusive dyrtidstillägg, måste på en arbetsför och duglig person verka synnerligen nedslående, då han, såvida han är självförsörjande, icke med bästa vilja i världen kan få debet och kredit att gå ihop och ej heller framdeles kan påräkna en sådan avlöning att han kan reparera bristfälligheterna i sin ekonomi. En genomgripande förbättring i den icke-ordinarie bevakningspersonalens befordringsförhållanden synes oss av de skildrade förhållandena med nödvändighet påkallad och av rimlighetshänsyn ej möjlig längre undanskjuta. Även placeringen på löneskalan av sistberörda befattningshavare tarvar ju tydligen också en förbättring, men detta är ju en fråga, som ej kan komma under behandling i samband med statförslagets uppgörande.

Då tulluppsyningsmännens antal i förhållande till det för dem avsedda arbetets omfattning ej ens är tillnärmelsevis tillräckligt, bör en ökning av ordinarie bevakningspersonalens antal ske såväl i tulluppsyningsmans- som tillsyningsmansgraderna. I skrivelse till generaltullstyrelsen den 1 augusti innevarande år ha vi såsom vår uppfattning framfört att å 1928—1929 års stat borde bl. a. upptagas 517 tulluppsyningsmans- och 828 tillsyningsmanstjänster, innebärande en ökning i nuvarande antal med 86 av de förra och 85 av de senare, vilken ökning väl knappast kan sägas motsvara behovet men dock skulle nedbringa icke-ordinarietiden för de senast anställda extra tullvakterna till omkring 6 år.

Icke heller i nu senast avgivna statförslag har generaltullstyrelsen funnit sig kunna förorda någon åtgärd till utjämnande av disproportionen i antal mel-

lan ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare vid *kustbevakningen*. Det ena året efter det andra går i förhoppning om att smuglingen till följd av överenskommelse med andra länder eller av annan orsak skall upphöra och disproportionen på grund av därigenom möjlig personalminskning utjämnas.

Visserligen ligger ju frågan annorlunda till för kustbevakningens vidkommande än för lokalförvaltningens på så sätt att den för i smuglingshänseende fullständigt lugna förhållanden tillmätta ordinarie personalen måst till följd av den framträdande spritsmuglingen i det närmaste fördubblas och alltså, därest det åter skulle bliva lugnare i smuglingshänseende, bör kunna proportionellt minskas, men det lär väl knappast vara sannolikt, att en blivande minskning kan komma att ske i någon raskare takt. Med de stora möjligheter, att vid eventuell indragning av befattningar kunan överflytta befattningshavare till tjänster vid lokalförvaltningen, som tydligen föreligga, borde det enligt vår mening ej erbjuda allt för stor risk för statsmakterna att tills vidare inrätta åtminstone ett hundratal nya befattningar vid kustbevakningen. Då denna fråga emellertid nu synes ha kommit i ungefär samma läge som frågan om inrättande av behövliga tjänster i tullverket under åren närmast före verkets omorganisation, synes det ligga nära till hands att tillgripa samma utväg som då, d. v. s. att inrätta lämpligt antal tjänster på extra stat. Skälig hänsyn till personalens rimliga krav synes oss emellertid med nödvändighet bjuda, att Kungl. Maj:t tager initiativ till inrättande å 1928—1929 års stat — eventuellt å extra stat — av minst 100 nya befattningar vid kustbevakningen samt föranstaltar om erforderlig utredning om i vilka lönegrader dessa nya befattningar lämpligen böra placeras. Efter en sådan ändring i proportionen mellan ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare vid kustbevakningen skulle ändock mer än 25 procent av den därstädes tjänstgörande personalen befinna sig i icke-ordinarie ställning.
